

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԶԲԱՂՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Ա.Ռ.

Շուկայական տնտեսության պայմաններում պետության տնտեսական գործառույթները մեծապես պայմանավորված են աշխատանքի շուկայի անկատարությամբ կամ սահմանափակումներով: Պետության դերը կարևորվում է հատկապես բնակչության զբաղվածության արդյունավետ կառավարման բնագավառում: Սոցիալական կառավարման տեսանկյունից մեծ նշանակություն ունի աշխատանքի շուկայի ուսումնասիրությունը, քանի որ էական է դրա ազդեցությունը մակրոտնտեսական հավասարակշռություն ստեղծելու գործում:

Գործազրկության հիմնախնդիրը արդեն մի քանի հարյուրամյակ է, ինչ գտնվում է գիտական տարբեր ուղղությունների և դպրոցների ներկայացուցիչների ուշադրության կենտրոնում: Թեպետ Ա. Սմիթը, Դ. Ռիկարդոն, Ա. Մարշալը, Կ. Մարքսը, Զ. Մ. Քեյնսը, Յ. Հայեկը, Մ. Ֆրիդմենը և այլ գիտնականներ գործազրկության էությունը և պատճառները դիտարկել են տարբեր տեսանկյուններից, այդուհանդերձ, նրանք բոլորն էլ նշել են, որ զբաղվածության պետական կարգավորումը ուղղակի անհրաժեշտություն է:

Զբաղվածության պետական կարգավորման անհրաժեշտությունն առավել զգալի է անցումային տնտեսություն ունեցող երկրներում, այդ թվում՝ Հայաստանի Հանրապետությունում: Դա հիմնականում պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ անցումային երկրների տնտեսական համակարգերին ընդհանրապես հատուկ է աշխատանքի շուկայի քանակական և որակական քրոնիկ անհավասարակշռությունը: Աշխատանքի շուկան տնտեսության առավել բարդ բաղադրիչներից է: Այստեղ են բախվում գործատուների և վարձու աշխատողների շահերը, այստեղ են ձևավոր-

վում բնակչության հիմնական եկամուտները, կենսամակարդակը բնորոշող տարրերը, որոնք էլ արտացոլում են հասարակության սոցիալական վիճակը: Ուստի պետության մասնակցությունը զբաղվածության կարգավորման ոլորտում խիստ անհրաժեշտ է: Ըստ էության, աշխատանքի շուկայում արտացոլվում են նաև պետության շահերը, քանի որ բնակչության զբաղվածության ապահովումը պետության տնտեսական քաղաքականության նպատակներից է: Դրանով հանդերձ, պետական կարգավորումը չպետք է ճնշի շուկային և խոչընդոտի դրա ինքնակարգավորմանը:

Հայաստանի տնտեսության կառուցվածքային վերափոխումները չէին կարող չազդել բնակչության զբաղվածության և կենսամակարդակի կլտրոլ անկման վրա, ինչի հետևանքով էլ մեծացավ աշխատուժի առաջարկի և պահանջարկի միջև եղած անհավասարակշռությունը, էականորեն փոխվեց զբաղվածության ճյուղային կառուցվածքը, արագորեն ընդլայնվեց և ամրապնդվեց թաքնված զբաղվածությունը, դրան համարժեք աճեցին ինքնազբաղվածությունն ու չգրանցված գործազրկությունը: Հանրապետության աշխատանքի շուկայում ձևավորվեց լարված մթնոլորտ, ինչը նպաստեց բնակչության հոծ խմբերի գործազրկության աճին, նրա համատարած աղքատացմանը, եկամուտների անահավասարությանն ու հասարակության տագնապալի չափերի հասնող բևեռացմանը¹: Այդ ամենի հետևանքով մեծացավ աշխատանքի շուկան բնութագրող չափորոշիչների բացասական ազդեցությունը գործազրկության մակարդակի, հաճախականության և տևողության բարձրացման վրա: Նշված բացասական միտումները զուգակցվել են զբաղվածության պետական պասիվ քաղաքականությամբ:

Տնտեսության վերափոխումները, սեփականության զանգվածային մասնավորեցումը, տնտեսական-իրավական անկայուն դաշտը, հաճախ չհիմնավորված տնտեսական քաղաքականությունը և այլ գործոններ բազմաթիվ ձեռնարկությունների փակվելու կամ թերբեռնված գործելու պատճառ դարձան: Աշխատողների գերակշիռ մասն ընկավ հարկադիր պարապորդների մեջ: Աճեց լատենտային գործազրկությունը: Աննշան աշխատավարձը և անարդյունավետ զբաղվածությունը փոխհատուցվում էին պե-

¹ Ստեփանյան Կ.Կ., Աշխատանքի շուկան որպես ՀՀ սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունների զարգացման կարևորագույն գործոն (ՀՀ ԳԱԱ Լրաբեր հասարակական գիտությունների, 2006, № 2, էջ 70):

տության թույլտվությամբ անլեգալ զբաղվածության և աշխատանքի սև շուկայում ձեռներեցությամբ զբաղվելու հնարավորությամբ:

Այդուհանդերձ, սկսած 1990-ական թթ. կեսերից, Հայաստանը ևս դարձավ արագ զարգացող անցումային երկրներից մեկը: Շուկայական ուղղվածություն ունեցող բարեփոխումների հետևողական իրականացման շնորհիվ 1994-2001 թթ. ընթացքում գրանցվեց համեստ, բայց կայուն տրնտեսական աճ (միջինը՝ տարեկան 5%), 2002-2007 թթ. ընթացքում տնտեսական աճը եղել է երկնիշ, սակայն համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը հարվածեց նաև մեր երկրի տնտեսությանը: Տնտեսական անկման ազդեցությունը սկսեց զգացվել 2008 թ. չորրորդ եռամսյակից, երբ տարեկան ՀՆԱ-ի աճը կազմեց 6.9%, 2007 թ. 13.7% երկնիշ աճի փոխարեն: 2009 թ. գրանցվեց իրական ՀՆԱ-ի 14.1% անկում, որին հաջորդեց դանդաղ վերականգնում, սկսած 2010 թ. (2010 թ. ՀՆԱ հավելաճը նախորդ տարվա համեմատ կազմել է 2.2%, 2011 թ.՝ 4.7%): Բավական զգալի էր 2012 թ. ՀՆԱ-ի աճը՝ 7.2%, սակայն դա դեռևս բավարար չէր հասնելու 2008 թ. մակարդակին: 2013 թ. տնտեսության զարգացման միտումները շարունակվում էին, սակայն նախորդ տարվա համեմատ ավելի դանդաղ տեմպերով՝ հիմնականում պայմանավորված շինարարության ոլորտում գործունեության վատթարացմամբ: 2014 թ., չնայած տարվա առաջին երեք եռամսյակներին տնտեսական աճը արագացման միտումներ էր դրսևորել, սակայն տարեվերջին դրա տեմպը դանդաղեց, և տարեկան աճը կազմեց 3.6%: 2015 թ. տնտեսական աճը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 0.6 տոկոսային կետով՝ կազմելով 3%: 2015 թ. տնտեսական իրավիճակը մեծապես կրում էր արտաքին պահանջարկի աճի տեմպերի նվազման, Ռուսաստանից ներհոսող դրամական փոխանցումների կրճատման հետևանքով տնօրինվող եկամտի աճի տեմպերի դանդաղելու ազդեցությունը²: 2016 թ. տնտեսական աճը կազմել է 0.4%³: Այն պետք է հանգեցնե՞ր գործազրկության նվազման, սակայն տեղի է ունեցել հակառակ երևույթը. Այսպես թե այնպես ցածր տնտեսական աճի պայմաններում ավելանում է գործազրկությունը: Պատճառն այն է, որ տնտեսության ակտիվությունը պայմանավորված է սահմանափակ ոլորտներում տեղի ունեցող զարգացումներով: Խոսքն առաջին հերթին վերաբերում է գյուղատնտեսությանը,

²Հայաստանի սոցիալական պատկերը և աղքատությունը, ՀՀ ԱՎԾ, Ե., 2016, էջ 30:

³Տե՛ս <http://www.armstat.am/am?nid=126&id=01001>.

որտեղ տնտեսական աճը հիմնականում քիչ կապ ունի զբաղվածության ավելացման հետ: Արդյունաբերության մեջ տնտեսական ակտիվություն է գրանցվել հանքարդյունաբերության, ծխախոտի արտադրության և որոշ այլ ոլորտներում: Բայց դրանցում աշխատատեղերի ավելացումը բավարար չի եղել այլ ոլորտներում արձանագրված կրճատումները չեզոքացնելու համար:

Անկախացումից ի վեր Հայաստանում աշխատանքի շուկան խոր փոփոխություններ է կրել՝ կապված 1990-ական թթ. սկզբին տնտեսության համակարգային ճգնաժամի, տնտեսական և սոցիալական բարեփոխումների և ավելի քան մեկ տասնամյակ տևած տնտեսական աճի հետ. 1990-ականների կեսերից մինչև 2008 թ., երբ համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի ազդեցության տակ սկզբում նվազեցին, ապա բացասական դարձան տնտեսական աճի տեմպերը, իրական գործազրկության մակարդակը կայուն տեմպերով պահպանվեց երկնիշ մակարդակի վրա:

2009 թ. անկումից հետո տնտեսության աճը Հայաստանում աստիճանաբար վերսկսվեց, սակայն այն դեռևս չի հասել նախաճգնաժամային մակարդակին⁴: 2000-ականների բարձր տնտեսական աճը չհանգեցրեց զբաղվածության զգալի ընդլայնման, քանի որ առավելապես պայմանավորված էր արտադրողականության աճով և տնտեսությունում տեղի ունեցող կառուցվածքային փոփոխություններով: Մասնավորապես, շեշտակի աճեց շինարարության ոլորտի կշիռը, սակայն այդտեղ զբաղվածության աճը տեղի ունեցավ արդյունաբերությունում զբաղվածների թվի կրճատման հետևանքով⁵:

Այսօր ՀՀ աշխատաշուկան դեռևս գտնվում է կայացման փուլում, շուկան հավասարակշռված չէ և բնորոշվում է անցումային տնտեսության առանձնահատկություններով: Այն դեռևս գտնվում է տեղեկատվական անհամաչափությունների էական ազդեցության տակ, որի հետևանքով առա-

⁴ Ճգնաժամի ազդեցությունը աղքատության կրճատման և ընդհանուր բարեկեցության գործընթացի վրա, համաշխարհային բանկի խումբ, 2015, էջ 5 (<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/23699/101680Armenian.pdf?sequence=4&isAllowed=y>):

⁵ Հայաստանի Հանրապետության 2014-2025 թթ. հեռանկարային զարգացման ռազմավարական ծրագիր, հավելված ՀՀ կառավարության 2014 թ. մարտի 27-ի N 442-Ն որոշման, էջ 74:

ջարկի և պահանջարկի միջև մեծ ճեղքվածք է առաջանում: Աշխատաշուկայում առկա տեղեկատվական անհամաչափությունները հիմնականում ի հայտ են գալիս այն պատճառով, որ գործատուների և աշխատուժի միջև բացակայում է այն կապող օղակը, որը կարող է խթան դառնալ պահանջարկված և նպատակային առաջարկի ձևավորման համար:

Հիմնական խնդիրները, որոնք խոչընդոտում են հայկական աշխատաշուկայի զարգացումը, ներառում են.

- . բարձր գործազրկությունը և ուղեղների արտահոսքը,
- . աշխատուժի ցածր գինը,
- . աշխատուժի առաջարկի որակական անհամապատասխանությունը արդի տնտեսության պահանջներին,
- . տնտեսության զարգացման կառուցվածքային և տարածքային անհամասնությունները, այդ թվում՝ գյուղական շրջաններում բնակչության թերզբաղվածությունը և ոչ գյուղատնտեսական զբաղվածության ցածր մակարդակը, սովետային զբաղվածությունը,
- . եկամուտների անհավասարությունը և աղքատությունը,
- . աշխատաշուկայի ենթակառուցվածքների թույլ զարգացումը,
- . թույլ արհմիությունները,
- . ինստիտուցիոնալ միջավայրի թերությունները⁶:

Աշխատաշուկայի ձևավորված ինստիտուցիոնալ միջավայրը, որտեղ գործում են չգրված կանոնները և բանավոր պայմանավորվածությունները, նպաստում է աշխատավարձի ցածր մակարդակի սահմանմանը, աշխատողների շահագործմանը և գործատուների հաճախակի չարաշահումներին: Նման միջավայրը շահեկան չէ աշխատաշուկայի հիմնական սուբյեկտների միջև վստահության ամրապնդման, ներքին շուկաների զարգացման համար, այն զգալիորեն իջեցնում է աշխատաշուկայի սուբյեկտների վարկանիշը, արտացոլում գործատուների և աշխատողների ոչ հավասար մրցակցային հնարավորությունները:

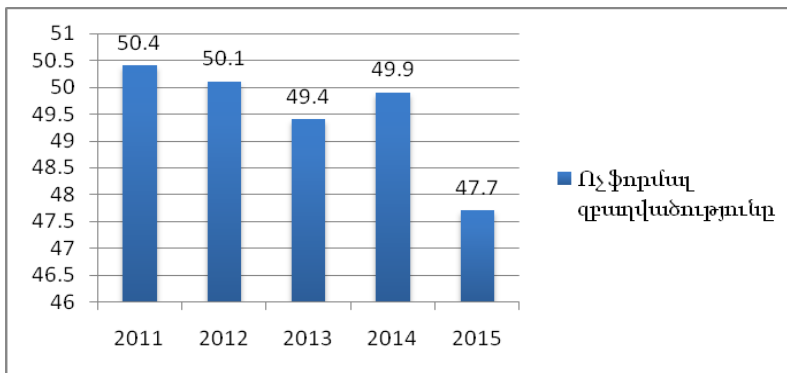
Աշխատանքի հայկական շուկայի առանձնահատկություններից է նաև այն, որ գործատուների և աշխատողների մի զգալի մասը զբաղված է գործունեության սովետային ոլորտում: Տնտեսագիտական գրականության մեջ «սովետային տնտեսություն» կամ «ոչ ֆորմալ զբաղվածություն» հասկացությունների տարբեր բնորոշումներ կան: Առավել ընդունված է այն բնո-

⁶ Մելքոնյան Ա.Ս., Աշխատանքի շուկա, Ե., 2017, էջ 107:

րոշումը, համաձայն որի, ստվերային տնտեսությունը չգրանցված տնտեսական գործունեությունն է, որն ընդգրկում է վիճակագրության կողմից հաշվի չառնված և չհարկվող, ինչպես նաև հակաօրինական, թաքցվող տնտեսական գործունեությունը:

Ըստ տնային տնտեսություններում աշխատուժի ընտրանքային հետազոտության արդյունքների, ՀՀ-ում 2015 թ. զբաղվածների գրեթե 48%-ը տնտեսական գործունեությունն իրականացրել է բացառապես տնտեսության ոչ ֆորմալ հատվածում, որտեղ զբաղվածությունը կազմել է շուրջ 526 հազար մարդ. դրանց գերակշիռ մասը՝ 76%-ը զբաղված էր գյուղատնտեսական, իսկ 24%-ը՝ ոչ գյուղատնտեսական գործունեությամբ⁷:

Գծապատկեր 1

Ոչ ֆորմալ զբաղվածության մակարդակը ՀՀ-ում 2011-2015 թթ.

Փաստորեն, չգրանցված աշխատողները աշխատում են բանավոր պայմանավորվածությամբ, ինչն արհեստականորեն կրճատում է աշխատավարձի ֆոնդը և համապատասխան սոցիալական վճարումները, սակայն ստվերային զբաղվածության առավելություններից է գործազրկության հետ կապված սոցիալական լարվածության նվազումը:

Չնայած վերջին տարիների որոշակի բարելավման միտումներին, աշխատանքի շուկայում դեռևս առկա են պահանջարկի և առաջարկի միջև ծավալային և կառուցվածքային անհամապատասխանություններ:

⁷ Աշխատանքի շուկան Հայաստանի հանրապետությունում, 2011-2015, ՀՀ ԱՎԾ, Ե., 2016, էջ 82:

ՀՀ աշխատաշուկայում կայուն անհավասարակշռության հաղթահարումը պահանջում է օրենսդրական, ինստիտուցիոնալ և գործառնական համալիր բարեփոխումներ հետևյալ ուղղություններով՝ օրենսդրության օպտիմալություն, կրթության և զբաղվածության պետական քաղաքականություն, մակրոտնտեսական քաղաքականություն:

Օրենսդրության օպտիմալության հարցը կապվում է աշխատաշուկայի, վարձատրության ու զբաղվածության օրենսդրության հավասարակշռության ապահովման հետ:

Կրթության և զբաղվածության քաղաքականության առումով կարևոր խնդիր է ՀՀ կառավարության մակրոտնտեսական քաղաքականության հարթեցումը զբաղվածության և վարձատրության քաղաքականության հետ: Միևնույն ժամանակ, անհրաժեշտ է փոխգործակցությունը այս քաղաքականությունների մշակման և իրացման աշխատանքներում⁸: Մեր կարծիքով, էական է նաև բուհ-աշխատաշուկա անմիջական կապի ամրապնդումը և որոշակի միջոցառումների նախատեսումը այս առումով: Այս պայմաններում էապես կարևորվում են զբաղվածության պետական կարգավորումը և բարեփոխումների շարունակական անհրաժեշտությունը:

Տնտեսապես զարգացած և զարգացող երկրների շուկայական տնտեսությունների տարբերությունները բերում են շուկաների կարգավորման գործառույթների և քաղաքականությունների տարբերակման: Բացառություն չէ նաև գործազրկությունը: Այսպես, եթե տնտեսական բարձր զարգացում ունեցող երկրներում գործազրկությունը հիմնականում պայմանավորված է շուկայում պահանջարկի կառուցվածքային փոփոխություններով՝ կապված ԳՏԱ-ի հետ, ապա անցումային երկրներում, այդ թվում նաև ՀՀ-ում, գործազրկությունը տնտեսության անկման և տնտեսական ճգնաժամի արդյունք է: Եթե զարգացած երկրներում ապրանքների և ծառայությունների շուկաները հագեցած են, և չափազանց դժվար է արտադրության ոլորտում նոր աշխատատեղեր ստեղծելը, ապա անցումային տնտեսություններում այդ առումով մեծ հնարավորություններ կան. անհրաժեշտ է միայն ստեղծել այնպիսի արտադրություններ, որոնք կկարողանան մրցապայքարի մեջ մտնել այն ֆիրմաների հետ, որոնք արդեն ներթափանցել են երկրի ներքին շուկա: Այս տեսակետից կարևոր է հան-

⁸ Հետազոտություն գործատուների շրջանում՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի, Աշխատանքի և սոցիալական հետազոտությունների ազգային ինստիտուտ, 2016, Ե., էջ 6:

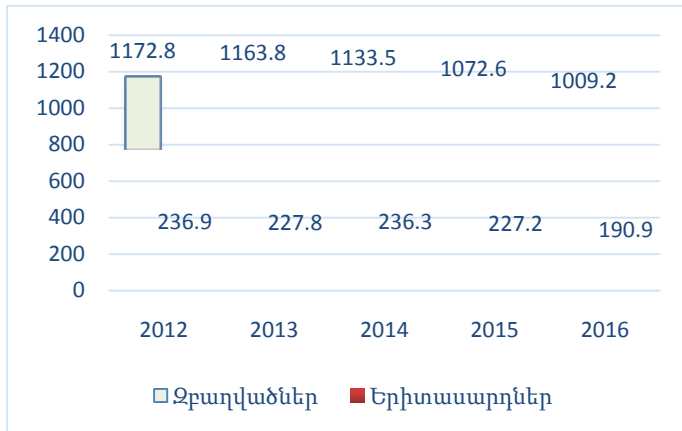
րապետությունում փակ պարբերաշրջանային արտադրությունների ստեղծումը: Քանի որ Հայաստանը հումքային ռեսուրսներով աղքատ երկիր է, ուստի այստեղ զարգանում են ավանդական այնպիսի ճյուղեր, որոնց համար նպաստավոր պայմաններ կան՝ սննդի, թեթև արդյունաբերություն, բարձր տեխնոլոգիաների արտադրություն, թանկարժեք քարերի մշակում: Օրինակ, սննդի վերամշակող ձեռնարկությունների զարգացումը խթանում է նաև գյուղատնտեսության զարգացումը, որն, իր հերթին, ստեղծում է նոր աշխատատեղեր:

Զբաղվածության պետական կարգավորման տեսանկյունից անհրաժեշտ է նաև վերափոխել մարդկանց հոգեբանությունը: Այսպես, տնտեսության անցումային փուլում խիստ կարևոր է ճկուն մեղմացուցիչ համակարգի ստեղծումը, որը որոշակիորեն կթեթևացնի ճգնաժամային անկման, արտադրությունների վերակառուցման և արդիականացման հետեւանքները: Խոսքը վերաբերում է փոքր և միջին գործարարության, ինչպես նաև ինքնազբաղվածության խթանման, հեռանկարային աշխատատեղերի պահպանման ու նորերի ստեղծման հարցում պետության աջակցությանը, հասարակական աշխատանքների ընդլայնմանը, դրա հայեցակարգի փոփոխմանը: Սրանք կհանգեցնեն աշխատանքի առաջարկի և պահանջարկի որոշակի հաշվեկշռվածության: Բացի այդ, պետական կարգավորումը պետք է ուղղված լինի մրցունակ քաղաքացիների ձևավորմանը, որոնք համապատասխանելով գործատուների կողմից ներկայացվող պահանջներին՝ կկարողանան դիմակայել շուկայական պայմաններին: Այստեղ կարևոր է վերափոխել մարդկանց հոգեբանությունը, որպեսզի նրանք պետության կողմից նվազագույն սոցիալական օգնություն հայցողներից վերածվեն աշխատանքային ոլորտում ակտիվ գործունեություն ծավալողների:

Զբաղվածության պետական կարգավորումը խիստ անհրաժեշտ է նաև այն տեսանկյունից, որ լուծում է մի շարք այլ խնդիրներ, մասնավորապես, աղքատությունը, արտագաղթը, ծնելիության և ամուսնությունների թվի նվազումը, հանցագործությունների քանակի աճը, գնողունակ պահանջարկի նվազումը, խնայողությունների, ինչպես նաև առաջարկի կրճատումը, արտադրության անկումը, անմրցունակ խավերի պաշտպանությունը և այլն:

Գործազրկության կրճատման քաղաքականությունը պետք է նպատակաուղղված լինի հատկապես երիտասարդների գործազրկության խնդիրների լուծմանը:

Գծապատկեր 2

Երիտասարդների թիվը զբաղվածների ընդհանուր թվաքանակում, հազար մարդ

Համաձայն ԱՎԾ-ի տվյալների՝ 2016 թ. Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատուժի առաջարկի 77%-ը կազմել են 30 և ավելի տարիք ունեցող անձինք, իսկ 16-29 տարեկանները աշխատուժի ընդհանուր առաջարկում կազմել են 23%:

Զբաղվածների ընդհանուր թվաքանակում մինչև 2015 թ. երիտասարդների թվի տատանումները աննշան էին: 2016 թ. զբաղվածների մեջ երիտասարդների մասնաբաժինը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է մոտ 16%-ով:

Սա կարևոր է հատկապես ցածր ծնելիության և արտագաղթի պայմաններում: Երիտասարդ և միջին տարիքի բարձր որակավորում ունեցող գործազուրկների համար անհրաժեշտ է մշակել և իրականացնել զբաղվածության առավել արդյունավետ ակտիվ ծրագրեր՝ ուղղված թափուր և բարձր որակավորում պահանջող աշխատատեղերի մասին տեղեկատվության ապահովմանը, վերապատրաստմանը, փոքր ու միջին գործարարության ստեղծմանը, սուբսիդավորվող և տնային պայմաններում համակարգչային միջոցների կիրառմամբ աշխատատեղերի ստեղծմանը և այլն:

Անհրաժեշտ է կանխարգելել երիտասարդ ուղեղների արտահոսքը, մասնավորապես՝ բարձր վարձատրվող, բարձրորակ երիտասարդ մասնագետների համար՝ նրանց տրամադրելով արտոնություններ:

Այսպիսով, տնտեսության ընթացիկ և հեռանկարային զարգացման մակարդակից անկախ՝ զբաղվածության կարգավորումը համարվում է երկրի սոցիալ-տնտեսական կայունության ապահովման առաջնահերթ ուղղություններից: Զբաղվածության պետական կարգավորումն ունի օբյեկտիվ անհրաժեշտություն, դրա առանցքային ուղղություններն են՝ առաջարկի և պահանջարկի հավասարակշռության ապահովումը, աշխատաշուկայի տարածքային կառավարման մեթոդների և գործիքակազմի կատարելագործումը, անմրցունակ անձանց զբաղվածության ապահովումը, կանանց զբաղվածության աճը, առաջին անգամ աշխատաշուկա մուտք գործող երիտասարդների՝ աշխատանքի տեղավորման հնարավորությունների ընդլայնումը, պետական-մասնավոր հատվածների գործընկերային և փոխշահավետ համագործակցության ընդլայնումը, ոչ ֆորմալ զբաղվածության կրճատումը:

ПРОБЛЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ РА

ОГАНЕСЯН А.Р.

Резюме

В условиях рыночной экономики роль государства становится более значимой особенно в области эффективного управления занятостью населения. Независимо от текущего и перспективного уровня развития экономики, государственное регулирование занятости населения считается одним из первоочередных направлений обеспечения социально-экономической стабильности страны, эффективность которого обусловлена наличием целенаправленного балансирования приоритетных отраслей и сфер экономики, а также рынка труда.

STATE REGULATION OF POPULATION EMPLOYMENT PROBLEMS IN THE RA

A. HOVHANNISYAN

Abstract

In a Market economy, the role of the state becomes more important, especially during effective management of employment. Besides the current and prospective development of economy, state regulation of employment is considered one of the major directions of the country's socio-economic stability, the effectiveness of which is determined in the priority sectors and spheres of economy, as well as in targeting equilibrium of the labour market.